

WSTĘP

Pierwsze, powstałe sto trzydzieści lat temu, na ziemiach polskich muzeum noszące miano narodowego nie tylko utworzone zostało w Krakowie, lecz do dzisiaj zachowało w swej nazwie określenie przynależności do tego miasta, co jest powodem do dumy, ale i niesie zobowiązania.

Kiedy więc Rada Miasta podjęła w 2004 roku decyzję o uczczeniu 750. rocznicy lokacji Krakowa na prawie magdeburskim, zrozumieliśmy, że Muzeum nasze powinno współdziałać w tym przedsięwzięciu. Wiedzieliśmy, że Muzeum Historyczne Miasta Krakowa przygotowuje się do tego ważnego wydarzenia, i wkrótce okazało się, iż pracuje nad wystawą „Kraków. Europejskie miasto prawa magdeburskiego 1257–1791”. Jubileusz ten zrodził też w wielu innych instytucjach inicjatywy naukowe i kulturalne.

Nestor naszego Muzeum, erudyta i autorytet w różnych dziedzinach historii sztuki, profesor Zdzisław Żygulski jun., wspólnie z wybitnym historykiem sztuki, autorką wielu wystaw, profesor Teresą Grzybkowską, zaproponowali przygotowanie w Muzeum Narodowym wystawy zatytułowanej „Kraków dla Rzeczypospolitej”. Scenariusz uwzględniający doświadczenia obojga Autorów z ich wystawy „Gdańsk dla Rzeczypospolitej”, którą urządzili rok wcześniej nad Motławą, wzbudził w nas entuzjazm. Widzieliśmy bowiem oczyma wyobraźni zgromadzone w jednym miejscu arcydzieła – wykonane w Krakowie lub z myślą o nim świadectwa wysokiej kultury artystycznej i mistrzostwa warsztatowego, sprowadzone z muzeów krajowych i zagranicznych. Przedmioty te Autorzy zamierzali zgrupować w czterech częściach: „Urbs celeberrima” ukazywać miała świetność artystyczną miasta, rozwiniętego po lokacji, „Skarbiec królów”, w którym o potęgę władców świadczyłyby wysokiej klasy ich fundacje – krzyże, relikwiarze, arrasy, broń. Dział „Akademia Krakowska” poświęcony miał być dziejom Uniwersytetu Jagiellońskiego, wreszcie w ostat-